

”Den anti-kinesiske virus”

Siden præs. D. Trump iværksatte sin handelskrig mod Kina i sommeren 2018 og ikke mindst efter, at Covid-19 pandemien bredte sig i Vesten i 2020, synes en anden virus også at have spredt sig, nemlig det man kunne kalde "*den anti-kinesiske virus*".

Dette fremgår f.eks. af flere [pew-research](#) af forskellige landes holdning til Kina, som er blev betydelig mere negativ i de seneste år. I juli 2020 havde 73 % af amerikanernes således en negativ opfattelse af Kina mod kun 47 % i 2017. ([kilde](#))

Jeg møder også denne holdning hos familie, venner og bekendte og endog kollegaer. I første omgang kan man trøste sig med, at det almindelige kendskab til Kina er meget begrænset. Det er stadig de færreste, der har besøgt Kina, og mange vil næppe kunne nævne navnet på mere end 2-3 af Kinas [30 provinser](#) og heller ikke flere af Kinas 155 byer med mere end én million indbyggere.

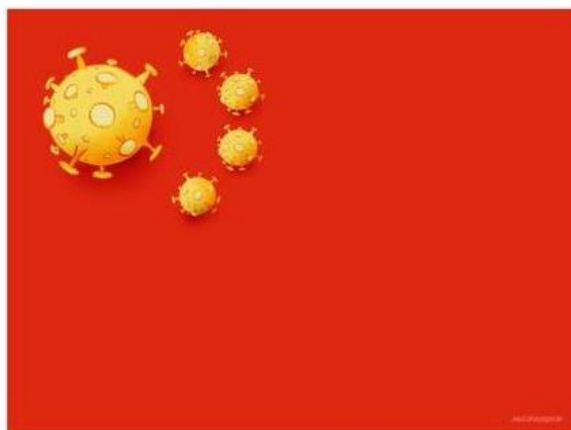

Figure 1 Jyllands-Postens karikaturtegning d. 27. jan 2020. Den anti-kinesiske virus havde allerede da spredt sig også til Danmark

Hvad vi alle ved om Kina

Der er dog nogle ting, som alle ved: *Kina er ikke en del af den vestlige kultur*. Det viser sig i et meget fremmedartet skriftsprog uden bogstaver, et politisk system som ikke er demokratisk i vestlig forstand og en stat, som fortsat er kontrolleret af Kinas Kommunistiske Parti! Alene dette giver mindelser om en for os svunden tid, hvor kommunisme og socialisme endnu kunne anses som alternative ideologiske systemer i forhold til Vesten.

Dette giver for de fleste kun negative associationer. Først og fremmest at Kina ikke har fulgt med den 'vestliggørelse', som fandt sted med kommunismens fald i Østeuropa og Sovjetunionen for nu mere end 30 år siden. Kina har så at sige sat sig 'udenfor historien'. Kina må derfor også være et land, hvor man ikke nyder personlig frihed, retsbeskyttelse og lever i en form for undertrykkende overvågningssystem a la Orwells '1984'. Altså et fravær af grundlæggende menneskerettigheder. Mange af mine elever på Hf-kurset mener også, at kineserne er fattige og mangler fødevarer og almindelige moderne bekvemmeligheder!

Mediernes Kina dækning

Sådanne associationer præger i den grad også mediernes omtale af Kina. Den kinesiske regering bliver oftest omtalt som "*styret eller regimet*", hvilket mere end

antyder, at der her er tale om en ikke-legitim statsmagt, som ikke er folkevalgt og derfor næppe har befolkningens tilslutning.

At medierne aldrig har en positiv Kina historie, må man jo nok acceptere, da medierne jo har deres '*raison d'être*' i at forholde sig kritisk til magthaverne - vore egne såvel som andres. Dog kunne man ønske, at medierne også kunne forholde sig kritisk til såvel egne kilder som det fremherskende narrativ (undskyld!) om Kina.

Det sidste gælder ikke mindst mediedækningen af de seneste års dominerende 'Kina-historier' omkring Xinjiang, Hong Kong og Taiwan. Her er ingen plads til selvrefleksion eller kritisk journalistik. Her gengives igen og igen historien om undertrykkelse af - ja endog 'Folkemordet' på - de muslimske Uyghurer i Xinjiang, knægtelse af Hong Kong borgernes frihedsrettigheder og den kinesiske trussel om en militær erobring af Taiwan (ufortalt at Taiwan er en del af Kina, hvilket er anerkendt af FN og alle verdens lande - på nær 17 små østater i Stillehavet.

Nu kan man jo undskylde de danske medier for deres ensidige dækning af Kina, da de i et og alt blot følger nyhedshistorierne på BBC og CNN. Men her som i mange andre forhold, må man spørge, hvem der har interesse i den negative formidling omkring Kina?

Konkurrerende samfundssystemer

I mange år var den fremherskende holdning hos den politiske elite, og meningsdannere og intellektuelle ikke bare i USA men i Vesten generelt, at med Kinas økonomiske integration i den globale økonomi og udviklingen af en kinesisk middelklasse, så ville kineserne også kræve politiske reformer. Med andre ord - inden i enhver kineser sidder der en amerikaner og venter på at slippe ud i friheden.

Men sådan gik det som bekendt ikke. Det første 'wake-up call' for Vesten kom med OL i Beijing i 2008, som gav mange mennesker i Vesten det første lille indblik i hvad det moderne Kina havde udviklet sig til. Herefter fulgte Finanskrisen i USA og Europa, som afslørede svaghederne i den vestlige liberale samfundsmodel og en ukontrolleret finansiel sektor. Da Kina samtidigt stod mere eller mindre upåvirket af finanskrisen, rejste spørgsmålet sig, om autoritære systemer som det kinesiske var bedre til at håndtere økonomiske kriser?

Hvor relationen til Kina tidligere var blevet anset for alene at være en økonomisk kappestrid, så begyndte flere og flere iagttagere i Vesten at se Kina som en udfordring af den vestlige samfundsmodel. De fortsatte kinesiske vækstresultater talte sit klare sprog. Kineserne kunne - uden demokratiets mange besværligheder og kompromiser - skabe tydelige økonomiske resultater.

Det samme syntes at være tilfældet under Covid-19 pandemien i 2020-21. Her formåede Kina at holde smittetallet nede gennem omfattende testning, elektroniske Corona-pas og selektive nedlukninger af byer eller enkelte boligområder. Samtidigt udviklede smitte- og dødstal sig fuldstændigt ukontrolleret i dele af Vesten, ikke mindst i USA hvor mere end [1.1 mio. er døde af Covid-19](#). Igen syntes den kinesiske statsmodel at skabe bedre resultater end de frie demokratier i Vesten, hvor store befolkningsgrupper så deres 'personlige frihed' undergravet af statsmagtens Covid-19 restriktioner.

Fra unipolær til multipolær Verdensorden

Mens Trumps Kina politik primært fokuserede på USA's tab af industribeskæftigelse - i takt med at produktionen var 'Outsourced' til Kina, så var der i den amerikanske Sikkerhedstjeneste og hos den politiske elite en meget mere grundlæggende bekymring i forhold til Kina.

Det handler om, at den eksisterende Verdensorden er truet. Efter Sovjetunionens sammenbrud i dec. 1991 stod USA som verdens ubestridte dominerende supermagt. En magtposition som var baseret på USA's militære styrke, økonomiske størrelse, teknologiske og innovative udvikling og ikke mindst den indflydelse, som denne position gav USA i forhold til såvel de internationale institutioner som de fleste regioner i verden.

Med USA's sejr (!) i Den Kolde Krig var USA nu for første gang som den eneste supermagt. Man talte derfor om en ny **unipolær verdensorden**. En verdensorden som også blev hyldet af Francis Fukuyama i artiklen '*The End of History*'. Tolkningen var her, at det vestlige liberale demokrati nu havde sejret og ville brede sig som en steppebrand til resten af verden. Nu skulle verden organiseres efter USA's forskrifter, som man forsøgte det med vold og magt i Mellemøsten de næste 30 år.

Det er denne USA's unipolære magtstatus, som i disse år er udfordret. Mens Vesten førte den ene nyttesløse krig efter den anden i Mellemøsten (Irak 1-2, Afghanistan, Libyen og Syrien m.v.) fortsatte Kinas eksplosive økonomiske vækst. Kina var i 2019 blevet den [vigtigste handelspartner](#) for mere end 130 lande rundt om i Verden - en position som USA havde haft tyve år tidligere.

Det er ikke længere et spørgsmål om, hvorvidt [Kinas økonomi vil overhale USA's](#), men alene hvornår det sker? Det vil formentlig ske allerede i slutningen af 2020'erne. Det betyder også, at for første gang nogensinde står USA overfor en jævnbyrdig økonomisk stormagt, som udfordrer USA's hidtidige dominerende position i Verden, og så endda en *ikke-vestlig nation*, som repræsenterer *andre* kulturelle og politiske værdier og normer og et helt andet samfundssystem end det USA repræsenterer!

I disse år - og særligt efter Ruslands invasion i Ukraine i feb. 2022 - ser vi en ny **multipolær verdensorden** tage form, hvor stormagter som Kina, Indien, Rusland, Brasilien m.fl. udgør nye internationale magtblokke, som ikke har tænkt sig umiddelbart at føje USA i et og alt. For USA er geopolitik et 'nulsumsspil', hvor ikke mindst Kinas vækst nødvendigvis vil betyde en relativ svækkelse af USA's indflydelse i verden.

Med Kinas stigende økonomiske betydning for stadig flere lande følger nødvendigvis også en stigende politisk indflydelse, ikke mindst i forhold til internationale institutioner som FN's Generalforsamling, hvor Kina kan forvente større tilslutning ikke mindst fra landene i Syd. Mens vi i Vesten kritiserer Kina for at samarbejde med lande, som vi ikke selv kan identificere os med, så er de samme lande glade for at arbejde med et Kina, som ikke blander sig i samarbejdspartnernes indenrigspolitiske forhold.

USA's strategi overfor Kina

USA har allerede mere end 700 militærbaser rundt om i verden heraf 3-400 i Asien - alle rettet mod en militær inddæmning af Kina. Hertil kommer den fortsatte amerikanske oprustning af Taiwan - også kendt som USA's '*unsinkable aircraft carrier*'.

Ikke desto mindre er USA's strategi i disse år at opbygge nye militæralliancer rettet mod Kina - som f.eks. *AUKUS* fra sept. 2021 mellem Australien, Storbritannien og USA, med henblik på at fastholde USA's dominans i Kinas nærområder - ikke mindst det Sydkinesiske Hav. Hertil kommer sikkerhedsalliancen *Quad* mellem USA, Japan, Australien og Indien - et samarbejde som startede i 2004 og blev endelig formaliseret i 2017. I forlængelse heraf blev det på NATO-topmødet i Madrid i juni 2022, besluttet, at NATO nu også skal have fokus på Kina, som det fremgik af den afsluttende deklARATION fra topmødet:

"We face systemic competition from those, including the People's Republic of China, who challenge our interests, security, and values and seek to undermine the rules-based international order." ([kilde](#))

Trumps handelsrestriktioner og Bidens skærpelse af disse med '*blacklisting*' af en lang række højteknologiske kinesiske virksomheder, f.eks. forbuddet mod brug af Huawei's 5G teknologi, har alle til formål, ikke bare at bremse Kina økonomiske udvikling, men nok så meget deres teknologiske udvikling - specielt i forhold til Kinas produktion af mikroprocessorer (< 14 nm). Dette er også en kamp om, hvem der skal sætte standarderne indenfor fremtidens teknologier (robotteknologi og netværksteknologier, AI, EV (electric vehicles), luftfart og rumfart, bioteknologi mv.

Fjendebilleder og dæmonisering

Det økonomiske mirakel som Kina har gennemført de sidste 42 år er sket fredeligt – og uden at Kina har været i krig med eller truet andre stater. I samme periode har USA konstant været i krig et eller andet sted i verden. Ud fra enhver økonomisk og rationel betragtning har vi alle – det gælder kinesere, europæere, amerikanere og den øvrige verden – en åbenlys interesse i at fastholde Kinas fredelige udvikling, som har løftet mere end 800 mio. kinesere ud af absolut fattigdom. Kinesiske eksportvarer, kinesiske investeringer og et kæmpestort og ekspanderende kinesiske marked, har været den vigtigste vækstmotor i den globale økonomi i det 21. årh. Som EU's udenrigstalsmand Joseph Borell udtalte i efteråret 2022, så var:

”Vores (EU's) velstand i de sidste 20 år var baseret på Rusland og Kina. Billig energi fra Rusland, og billig arbejdskraft og det store marked i Kina” ([kilde](#))

Et særlig vigtigt element i USA og Vestens strategi er derfor den dæmonisering af Kina, som vi har kunnet opleve fra såvel politikere og medier i de sidste 5-6 år. Dæmoniseringen af Kina tjener det formål at presse virksomheder, stater og organisationer, ikke bare i USA og Europa, men for den sags skyld i resten af verden til at begrænse om ikke helt at afvikle samarbejdet med Kina.

Afkobling og diversificering af forsyningskæder blev det nye 'boss-word' efter Covid-19 pandemien, som viste hvor 'sårbare' vores økonomier var i kraft af vores afhængighed af 'forsyningskæder' til Kina! Med krigen i Ukraine (feb. 2022-) og de vestlige sanktioner, fik vi også lov at føle (og betale for) vores afhængighed af billig gas fra Rusland. Med de vestlige sanktioner mod Rusland, sprængningen af Northstream 2 og den fortsatte militære oprustning af Ukraine er Vesteuropas forsyningslinjer til og samarbejde med Rusland lagt i graven for mange år fremover.

Vestens sanktionspolitik overfor Rusland er blot en lille forsmag på hvad der venter Kina. Omkostningerne kommer vi alle til at mærke. Men hvis vi skal 'skyde os selv i hovedet' endnu engang, så skal vi jo helst se et højere ædelt formål hermed. Her er der lagt op til, at det bliver **"befrielsen af Taiwan"** - den demokratiske verdens mest fremskudte bastion - konfronteret med et **"aggressivt, faretruende autoritært kinesisk regime"**, ikke at forglemme det "undertrykte og ufri" kinesiske folk!

Dæmoniseringen af Kina skal tjene til at få befolkningerne i Vesten til at acceptere de økonomiske omkostninger og tab som vi nødvendigvis kommer til at lide om Vesten vælger at fortsætte sin konflikt optrapning overfor Kina!

Hvis man bilder sig ind at de seneste års historier om det kinesiske 'Folkemord' på muslimske Uyghurer, tvangsarbejde, børnearbejde og interneringslejre mv. handler

om, at USA interesserer sig for 12 mio. Uyghurer i Xinjiang - så tar man fejl! Her som i forbindelse med spørgsmålet om Taiwans tilhørsforhold, demonstrationerne i Hong Kong i 2019-20 og endnu tidligere Tibet (2008-09), så handler det først og fremmest om, at USA forsøger at skabe indre splid i Kinas grænseområder ved at understøtte separatistiske grupper for at fremtvinge en "regimeændring" i Kina, således som man har forsøgt det andre steder – i de sidste tyve år gælder det: Afghanistan, Irak, Libyen, Syrien og det sidste års tid i forhold til Rusland.

Som bekendt er intet godt kommet ud af dette – og det vil der heller ikke komme når turen kommer til Kina. Hvad der derimod er lykkedes over alt forventning, er at skabe en ualmindelig negativt, ja endog hadsk syn på Kina og kineserne, som de seneste års utallige hadforbrydelser mod kinesiske borgere i USA og England vidner om.

Til sidst lidt kinesisk geografi:

